סרטים

זקן זקן

אבל רוצה

אשה בחדר השני (גת, תל־אביב; ישראל) לפי הרעש שמילא את האולם ב־שעת הקרנת הסרט במוצאי־שבת, הבנתי שהקהל רוצה להגיד משהו ולא יכול. לכן החלטתי לאפשר לו להגיד כל מה שיש לו.

רשות הדיבור להמונים:

דבורה שוואריץ (מורה) זהו סרט בעל משמעות עמוקה, מאחר והוא דן בבעיית חוסר־הקומוניקציה של האדם המודרני. רו־אים בסרט איך הגבר הזקן נמשך אל האשה הצעירה, אך תהום־חוסר־הקומוניקציה הרו־בצת ביניהם, לא מאפשרת להם להגיע אחד אל השני, ולהתחתן.

מאיר בוזגלו (פועל־דפוס) איזה חוסר, מה היא מקשקשת. הגבר הזקן פשוט רוצה כל הזמן את יודעת מה. אבל הוא לא יכול

„אהבה על תנאי"
הוא מנסה קצת והיא מנסה קצת

— למה זקן. זקן זקן, אבל רוצה.

חיים וינברג (פקיד בפנסיה) אני אומר שסרט ישראלי זה תמיד טוב. ובסרט הזה יש צילומים מצויינים, השחקנים נותנים מישחק טוב, והבמאי הוא במאי מוכשר.

שלמה יצחקי (זמר) אני חושב ש־הבמאי הביע יפה את השיעמום בזמננו, הוא מראה איך הגבר הזקן משתעמם עם אשתו, ואיך הוא משתעמם עם הצעירה שהוא מחזר אחריה, ואיך הצעירה משתעממת איתו, וגם עם בעלה. זה לא פחות טוב מהסרטים של אנטוניוני.

חיים כהן (חייל) אני לא מבין בסרטים כאלה. אני חושב שאם הבחור הזה, אשתו לא מוצאת־חן בעיניו, אז הוא פשוט צריך להתגרש ממנה. אם הם לא מתאימים, אז למה הוא מבלבל לכולם את המוח?

משה חלפון (חייל) יש שם אחת, מה זה מותק, כל הזמן מחייכת חיוך מלא ויט־מינים. ויש שם מסיבה, ובמסיבה רואים פרצופים — פחד אלוהים! אחת עם פרצוף של גבינה קרושה. ואחת עם אף עוצר טרמפים. איזה מותק של סרט!

אנס בחופשה

אהבה על תנאי (גורדון, תל־אביב; צרפת) הים, שהשתתף כל כך יפה בסרטו המפורסם של קלוד לאלוש גבר ואשה, מופיע גם כאן. מופיעות כאן גם המכו־ניות, הרדיו, המשתתף בעלילה בצורה פעי־לה, וכל זה מעטר סיפורו של אנס ידוע, הבורח מבית־הסוהר ויוצא לבלות לו חופשה. בדרך לחופשה הוא פוגש טרמפיסטית צעירה. הוא מנסה קצת לחזר אחריה, והיא מנסה קצת לחזר אחריו. מה שקורה להם, מתגלה בצורה מותחת למדי, רק בסוף הסרט.

הפעם ניסה לאלוש להוכיח לנו שהגבול בין הנורמלי לבלתי־נורמלי הוא דק מאוד. ומאחורי כל מחזר תמים יכול בעצם להס־תתר אנס, ופושע.

הצרה היא שהטכניקה הנפלאה של המצ־למה שלו, וכל הטריקים הקולנועיים שהש־תלבו כל־כך יפה בעלילה של גבר ואשה, נכנסים כאן לסרט בצורה שרירותית, מא־ריכים אותו ומשתקים אותו.

ישראל

למה הוא יהודי

הבמאי הגדול שביים את הסרט הנפלא הזקן והילד יוצא מההקרנה הראשונה של סרטו בישראל כשהוא מודאג.

„הם לא צחקו," הוא מתלונן. „לא צחקו במקומות שצריך לצחוק. אפילו כשהילד שואל את הזקן אם אלוהים הוא יהודי, הם לא כל־כך צחקו כאן. בצרפת השתגעו מזה. אפילו בגרמניה שברו כיסאות מרוב צחוק. כאן לא צחקו."

„כשאני עושה סרט," הוא מסביר, „אני רוצה שיצחקו ממה שהצחיק אותי. אחרת בשביל מה אני עושה זה? בשביל כסף? לא. הכסף לא מעניין אותי."

אני לא ציוני. הוא צנום ונמוך, והוא לא מדבר הרבה. הוא מדבר רק כשאין שום ברירה אחרת. למשל כששואלים אותו אם הוא ציוני:

„לא, אני לא ציוני," הוא עונה, „לא חונכתי לזה. אבל אני יהודי. ואני לא מתבייש בזה. כולם יודעים שאני יהודי. אני עושה על זה סרטים. אני לא מסתיר את זה."

הוא לא מאמין באלוהים, הוא לא יודע הרבה על ההסטוריה היהודית. הוא לא קשור לישראל, הוא לא מדבר לא אידיש, ולא עברית. למה אם כן הוא יהודי?

„אני יהודי פשוט משום שנולדתי יהודי. אי־אפשר לשנות את זה. אבל אני יודע ש־הבנים שלי יהיו כבר צרפתים לכל דבר."

כל הבחורות מחייכות. „זה נפלא," הוא מתלהב, „כמו משפחה אחת גדולה. כל הבחורות מחייכות ואומרות שלום. כולם מכירים את כולם. יש הרגשה שעוד אפשר ליהנות כאן מכל מיני דברים פשוטים. אפילו מלחייך אל בחורה. הכל חדש כאן. זה נהדר."

אבל במאי נשאר תמיד במאי, ובין חיוך לחיוך, הוא מספיק לשבת עם תסריטאי יש־ראלי ולתכנן את הסרט הבא שלו. „אני אעשה סרט על ירושלים. על עיר שיום אחד נפתחו חומותיה, ושני עמים שהיו אוייבים עד עכשיו, התחילו להתערבב ה־אחד בשני, לסחור ולמכור האחד עם השני."

עשרת אלפים איש ליום רואים – ואו

כל פינה

„כן גרו יהודים," אמר ידידי ה־ירושלמי, שבא מן העיר החדשה אל סימטות העיר העתיקה.

„איך אתה יודע?" שאל אותו הערבי הזקן, תושב הבית.

ידידי, בחליפה אלגנטית שחורה, הוציא

זכר הקראים

בין החורבות, מעל לפתח המערה ששימשה בית־כנסת של העדה הקראית, ניצב עדיין שלט זה, האומר: „זכינו באנו לעיר הקודש ירושלים, אני הצעיר עזרא גבאי בכר ...חג השבועות שנת התרכ"ד" (1864).

הקבר

של הנצרות. הוא פתוח לקהל הרחב.

הצד השני

קופסית. הצד הקידמי, ובו של הקבר, ה־שייך לכנסייה ה־משיית, מחולק בין יחנים וקאתולים.

מכיסו אולר קטן, גירד את דופן הכניסה ל־בית. בתוך האבק הנוקשה, נוצר חריץ ארוך ומלוכסן, שנסתם אי־פעם בגבס. „אתה רו־אה? כאן היתה מזוזה."

התושב הערבי היה מודאג. „אז מה, יוצי־או אותנו?"

ידידי צחק. „לא. לא. לא מוציאים יותר. רק איפה שהיו פעם בתי־כנסת — פינו את הדיירים."

מכמה בתי־כנסת — ודווקא הגדוליב וה־מפוארים — לא היה מה לפנות. הם נהרסו תוך כדי קרבות תש"ח, או מייד אחריהם.

אל החורבות האלה, אין כמעט איש מגיע עתה. ההמונים השוטפים מדי יום את העיר העתיקה אינם חודרים אל הסימטות הקטנות, שפעם שקקו חיים יהודיים.

סימטות רוויות זכרונות ואגדות. סימטות אשר יכולות לספר על אותו רב שהיה יורד ביום שישי אל קירבת הכותל, ובשעה ש־פעמוני הכנסיות צילצלו והמואזין הרים את קולו מעל צריח מיסגד אל־אקסה — היה הוא פותח בתפילת קבלת־שבת. וככל שהיה קולו של המואזין עולה — היה עולה עוד יותר קולו של הרב.

או את סיפור הסימטה התלולה והמרוצפת, שהובילה ממרומי הבתים המפוארים של בתי־המחסה אל החדר הצנוע בו התגורר ראש העדה החרדית. סימטה שראתה יום אחד את הפרופסור חיים וייצמן צועד ברוב הדר, לבוש חליפה לבנה, כדי לשוחח עם הרב הצנוע. נשיא התנועה הציונית החליק — ואת המשך סיורו עשה כשמכנסיו קרו־עים לכל רוחב צידם השני.

או סיפור „החנויות" — אותם כוכים אפ־לים, כיום ריקים ומצחינים, שעמדו כאן עוד מימי הסנהדרין. וכאשר גלה הסנהדרין מהר־הבית, כך נאמר, התיישבו 70 חכמיו בחנו־יות אלה. חלפו דורות, ויהודים חזרו לעיר העתיקה, אבל הר־הבית היה אסור להם. הם מתו לבוא אליו — ולא רצו לעבור את ה־עבירה הנוראה. הם שכרו דירות מכל עבר, ומי שהצליח לגור הכי קרוב להר־הבית — אבל מחוצה לו — הרי זה מכובד.

כיום גרים בדירות אלה סודאנים, המציעים כמימים ימימה את הבוטנים הקלויים לעוב־רים ושבים.

★ ★ ★

הוד אלוחי

עוברים ושבים בלי הרף, לפחות עש־רת אלפים איש ליום, הנדחקים דרך ה־פתח שבשער העץ. כל איש מהם קונה כר־טיס בלירה, כדי להידחק דרך הפתח. כי מהצד השני ניצב — הר־הבית.